

فصل دوم: ساختار و محتوای کتاب‌های فارسی و نگارش چهارم و ششم و مهارت‌های زبانی آن‌ها

ساختار کتاب فارسی و کتاب نگارش پایه چهارم

کتاب فارسی چهارم هفت فصل و هفده درس دارد و همه مهارت‌های زبانی را به صورت همه‌جانبه، علمی و هدفمند تقویت می‌کند. فصل چهارم (فرهنگ بومی) «فصل آزاد» است و دو درس آن، درس ۸ و ۹، «درس آزاد» اند.

جدول نمایه ساختار و محتوای کتاب فارسی چهارم

فصل	درس‌ها	متن‌های جانبی
ستایش (آغاز کتاب)	—	—
۱. آفرینش	۱. آفریدگار زیبایی؛ ۲. کوچ پرستوها	بخوان و حفظ کن: خبر داغ؛ بخوان و بیندیش: در جست‌وجو؛ حکایت: قوی‌ترین حیوان جنگل
۲. دانایی و هوشیاری	۳. راز نشانه‌ها؛ ۴. ارزش علم؛ ۵. رهایی از قفس	بخوان و حفظ کن: روباه و زاغ؛ بخوان و بیندیش: قدم یازدهم؛ مَثَل
۳. ایران من	۶. آرش کمان‌گیر؛ ۷. مهمان شهر ما	بخوان و حفظ کن: باران؛ بخوان و بیندیش: انتظار؛ مَثَل
۴. فرهنگ بومی (فصل آزاد)	۸. درس آزاد؛ ۹. درس آزاد	مَثَل؛ بخوان و حفظ کن؛ مَثَل
۵. نام‌آوران	۱۰. باغچه اطفال؛ ۱۱. فرمانده دل‌ها؛ ۱۲. اتفاق ساده	بخوان و حفظ کن: همای رحمت؛ بخوان و بیندیش: دوست بچه‌های خوب؛ حکایت: نگاه پنهان
۶. راه زندگی	۱۳. لطف حق؛ ۱۴. ادب از که آموختی؟؛ ۱۵. شیر و موش	بخوان و حفظ کن: امید؛ بخوان و بیندیش: هفت مروارید سرخ؛ مَثَل
۷. علم و عمل	۱۶. پرسشگری؛ ۱۷. مدرسه هوشمند	بخوان و حفظ کن: خرد و دانش؛ بخوان و بیندیش: قاضی کوچک؛ مَثَل؛ نیایش (پایان کتاب)

سازدهای درس‌های کتاب فارسی چهارم

- ۱- متن درس (شعر/ نثر)
- ۲- درست و نادرست
- ۳- درک مطلب
- ۴- واژه‌آموزی/ دانش زبانی
- ۵- تصویرخوانی و سندلی صمیمیت
- ۶- قصه‌گویی و سندلی صمیمیت
- ۷- بخوان و حفظ کن
- ۸- گوش کن و بگو
- ۹- بخوان و بیندیش
- ۱۰- درک و دریافت
- ۱۱- نمایش
- ۱۲- روان‌خوانی
- ۱۳- حکایت/ مَثَل

کتاب نگارش چهارم

جدول نمایه ساختار و محتوای کتاب نگارش چهارم

بخش	عنوان	محتوا
اول	املا و واژه‌آموزی / دانش زبانی	فعالیت‌های املائی، دانش زبانی، واژه‌سازی
دوم	هنر و سرگرمی	خط تحریری و حل جدول
سوم	درک متن	تقویت درک خوانداری
چهارم	نگارش	آموزش انشائویی

سازدهای درس‌های کتاب نگارش چهارم: املا و واژه‌آموزی (دانش‌یابی)، هنر و سرگرمی، درک متن، نگارش.

فعالیت‌های کتاب نگارش چهارم و کارکرد هر کدام

فعالیت	حجم و محتوا	کارکرد
املا و واژه‌آموزی / دانش زبانی	دو یا سه صفحه	تمرین و تثبیت یادگیری املا، واژه‌آموزی و دانش زبانی
هنر و سرگرمی	دو نوع فعالیت	خوش‌نویسی، جدول و بازی با واژه‌ها
نگارش	کاملاً آموزشی، مطالب پیوسته	آموزش بندنویسی و انشائویی
درک متن	یک صفحه؛ سؤال از «بخوان و ببندیش»، «مَثَل» و «حکایت»	تقویت درک خوانداری؛ پاسخ کتبی

نکته: هدف فعالیت‌های درک متن کتاب نگارش «تقویت درک خوانداری» است، نه درک شنیداری یا نوشتاری؛ ولی چون پاسخ‌ها نوشته می‌شوند، تمرین منظم‌نوشتن هم هست.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ فارسی چهارم: هفت فصل و هفده درس؛ فصل چهارم «فرهنگ بومی» فصل آزاد با درس‌های آزاد ۸ و ۹.
- ✓ کتاب نگارش چهارم چهار بخش دارد: املا و واژه‌آموزی / دانش زبانی، هنر و سرگرمی، درک متن، نگارش.
- ✓ هنر و سرگرمی: خوش‌نویسی، جدول و بازی با واژه‌ها؛ درک متن نگارش: تقویت درک خوانداری.

ساختار کتاب فارسی و کتاب نگارش پایه ششم ۱۱ تست آخر فصل

♦ تعریف کلیدی نگرش شبکه‌ای

نگرش شبکه‌ای: همه اجزا و عناصر سازنده درس‌های یک فصل به هم پیوسته و درهم‌تنیده‌اند؛ این نگرش جایگاه ویژه‌ای در تدوین ساختار کتاب فارسی ششم دارد، به ذهن دانش‌آموز جهت می‌دهد و درک و دریافت را آسان می‌کند.

فایده‌های توجه به نگرش شبکه‌ای و کاربست آن

- الف) فضای فکری و محتوایی را رنگی ویژه می‌بخشد.
 - ب) ذهن زبان‌آموز و مخاطب را جهت می‌دهد.
 - پ) یادگیری را ساده‌تر و درک و دریافت را آسان می‌سازد.
 - ت) بر پایه این نگرش تمام اجزا و عناصر سازنده فصل‌ها و درس‌ها به هم پیوسته و درهم‌تنیده‌اند.
 - ث) نخستین قدم در آموزش و یادگیری، توجه به کلیت اثر و چتر فراگیر فضای عمومی آن است که مخاطب را از جزئی‌نگری دور می‌سازد.
- فارسی ششم، هماهنگ با راهبردهای آموزشی زبان‌آموزی، در قالب دو کتاب سامان یافته است: «فارسی» برای مهارت‌های شفاهی، ادراکی یا دریافتی زبان و «نگارش» برای مهارت‌های نگارشی و کتبی زبان.

جدول نمایه ساختار و محتوای کتاب نگارش ششم

مقایسه ساختار پایه چهارم و ششم

نمونه رایگان بژیک

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ نگرش شبکه‌ای: همه اجزای درس‌های یک فصل به هم پیوسته و درهم‌تنیده‌اند.
- ✓ فارسی ششم: ۶ فصل، ۱۷ درس، دو درس آزاد فرهنگ بومی (درس ۷ و ۱۳).
- ✓ نگارش ششم پنج بخش دارد و «کارگاه نویسندگی» (تقویت نگارش خلاق) بخش سوم آن است.

۱۶ تست آخر فصل

سابقه: ۵ سؤال

مهارت خواندن: روخوانی و سطوح درک متن

خواندن یکی از مهم‌ترین مهارت‌های زبانی و در دوره ابتدایی کانون توجه ویژه است؛ پایه یادگیری همه موضوعات درسی و غیردرسی است.

◆ تعریف کلیدی مهارت خواندن

مهارت خواندن: توانایی درک و استفاده از صورت‌های مختلف نوشتاری که جامعه لازم می‌داند یا برای افراد ارزشمند است.

روخوانی: نخستین سطح خواندن. گام اول آن خواندن درست و روان متن است و گام بعدی رعایت لحن و آهنگ متن، متناسب با شرایط و فضای حاکم بر متن. در کلاس‌ها معمولاً لحن و آهنگ مغفول می‌ماند؛ خواندن زیبا مثل دمیدن روح در پیکره بی‌جان متن است.

درک متن: سطح دوم خواندن که گام به گام تقویت می‌شود. آموختن نام این سطوح به دانش‌آموز لازم نیست؛ دانستن آن‌ها ویژه معلم است.

گام‌های فرایند درک خواندن

۱- تمرکز و بازیابی اطلاعاتی که به صراحت در متن بیان شده: پاسخ آشکارا در متن هست و با تمرکز کافی پیدا می‌شود. نمونه: متن «علی اهل یزد است»؛ پرسش «علی اهل کجاست؟».

۲- استنباط مستقیم: فراتر از اطلاعات صریح؛ دانش‌آموز مطلبی را که آشکارا نیامده، از سرنخ‌های متن و دانسته‌های پیشین خود درباره جهان پیرامون می‌فهمد. نمونه: «صدای خش‌خش برگ‌ها زیر پایش شنیده می‌شد...»؛ پرسش «داستان در چه فصلی است؟» (پاییز در متن نیامده). ابتدایی‌ترین سطح درک است، ولی در سطوح پیشرفته‌تر دشوارتر می‌شود.

۳- تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات: کنار هم گذاشتن همه اطلاعات متن و نتیجه‌گیری. بهترین نمونه، درک سیر رویدادهاست: رویدادها به هم ریخته داده می‌شود و خواننده جمله‌ها را به ترتیب شماره‌گذاری می‌کند. گونه دیگر: مقایسه دو شخصیت داستان در پایان. ★ آزمون آموزگار اردیبهشت ۱۴۰۲

۴- بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متنی: ترکیبی از سطح ۲ و ۳؛ خواننده همه اطلاعات را تلفیق می‌کند، با دانش پیشین خود پیوند می‌دهد، خلأهای متن را پر می‌کند، به جمع‌بندی می‌رسد و معنای تازه‌ای به اندازه توان ادراکی خود می‌سازد.

نکته: پرسش‌های سطح ۲، ۳ و ۴ انعطاف بیشتری دارند و هر دانش‌آموز به اندازه درک خود می‌تواند پاسخ صحیح بدهد؛ اما این به معنای «به تعداد دانش‌آموزان پاسخ وجود دارد» نیست.

نام سطوح درک متن در برنامه کنونی و در برنامه پیشین

سطح	برنامه کنونی	برنامه پیشین
۱	تمرکز و بازیابی اطلاعاتی که به صراحت در متن بیان شده	درک اطلاعات صریح (آشکار) متن
۲	استنباط مستقیم	رسیدن به استنباط
۳	تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات	تلفیق اطلاعات متن
۴	بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متنی	تفسیر اطلاعات متن

در برنامه پیشین، گام‌های درک خوانداری چنین بود: تقویت تمرکز خوانداری، درک اطلاعات صریح، رسیدن به استنباط، تلفیق و تفسیر اطلاعات متن؛ «تفسیر» بالاترین سطح و ترکیب استنباط و تلفیق بود. ★ آزمون آموزگار اسفند ۱۴۰۲

چرا درک متن مهم است

بسیاری از دانش آموزان روحانی بلند، روان و صحیح دارند، ولی در بازیابی اطلاعات متن و تعبیر و تلفیق مطالب ضعیف اند. پیامد این ضعف در همه درس ها دیده می شود (نهمیدن خواسته مسئله ریاضی، حفظ و فراموشی مطالب علوم) و دانش آموز به کسب سطحی دانش بسنده می کند و به مهارت اندیشیدن نمی رسد. خواندن هدفمند و آگاهانه، یادگیری را پویا و لذت بخش می کند و توانایی استدلال و تولید علم می آورد.

آزمون پرنز: آزمون بین المللی سواد خواندن. دانش آموزان کلاس چهارم ایران در پنج دوره ۲۰۰۱، ۲۰۰۶، ۲۰۱۱، ۲۰۱۶ و ۲۰۲۱ شرکت کرده اند و در درک متن عملکرد بسیار ضعیف و جایگاه نامطلوبی داشته اند.

سواد انتقادی: در نگاه رایج سواد یعنی ادای درست واژه ها و یافتن مراد نویسنده؛ در آموزش انتقادی هدف یافتن ویژگی ها، ساختار و اهداف متن است که به سواد انتقادی (ناظر بر جوانب اعتقادی، فرهنگی و هنری متن) می رسد. اهمیت آن در دبیرستان و دانشگاه نمایان تر است، چون آنجا تأکید بر درست خوانی و روان خوانی منتفی است و خواندن با تفکر انتقادی همسو می شود.

تفکر انتقادی: جزء لاینفک آموزش انتقادی؛ تفکری هدفمند و منطقی که در تصمیم گیری ها به ما کمک می کند. توانایی خواندن متون هم مهارتی است که اولیا و مربیان از بدو ورود کودک به مدرسه به آن علاقه و توجه دارند؛ در مدرسه است که کودک با زبان نوشتاری آشنا می شود.

فعالیت های مربوط به خواندن

فعالیت های خواندن در کتاب فارسی چهارم و ششم

دسته	پایه چهارم	پایه ششم
روخوانی	متن درس (شعر/ نثر)؛ بخوان و بیندیش؛ حکایت/ مثل؛ بخوان و حفظ کن؛ روان خوانی	متن درس (شعر/ نثر)؛ بخوان و حفظ کن؛ بخوان و بیندیش؛ حکایت
درک متن	درست و نادرست؛ درک و دریافت؛ واژه آموزی/ دانش زبانی؛ درک مطلب	درک مطلب؛ درک و دریافت؛ خوانش و فهم
درک متن کتاب نگارش	درست و نادرست، درک مطلب و درک و دریافت	واژه آموزی/ دانش زبانی/ دانش ادبی

در پایه چهارم، پایان هر درس «درست و نادرست» و «درک مطلب» درک متن را آموزش می دهد و «درک و دریافت» در پایان «بخوان و بیندیش» می آید. در پایه ششم، پایان هر درس «درک مطلب» است، «بخوان و بیندیش» صامت خوانی می شود و «درک و دریافت» دارد، و پایان هر شعر «خوانش و فهم» می آید. پرسش ها بر پایه سطوح درک متن، از مقدماتی تا پیشرفته اند.

نکته: در درک مطلب هر درس یک پرسش خالی مانده تا دانش آموز خودش از متن سؤال طرح کند؛ طرح سؤال از متن روشی فراشناختی برای تقویت درک متن و میدان اظهار نظر آزاد و خلاقانه دانش آموز است.

نمونه پرسش های درک مطلب پایه چهارم و سطح هر کدام

سطح درک متن	درس «آفریدگار زیبایی»	درس «کوچ پرستوها»
تمرکز و بازیابی اطلاعات صریح	پاییز برای رنگ آمیزی درختان از چه رنگ هایی استفاده کرد؟	نخستین کار پرستوها پس از بازگشت از سفر چیست؟
استنباط مستقیم	چرا پاییز به رنگ کاج ها و سرو ها دست نزد؟	چرا پرستوها کوچ می کنند؟
تفسیر و تلفیق ایده ها و اطلاعات	از نظر نویسنده، برنده مسابقه کیست؟ از کدام قسمت متن به این نتیجه رسیدید؟	چرا بازگشت پرستوها از نظر نویسنده یکی از شگفتی های آفرینش است؟
بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متنی	چرا عنوان «آفریدگار زیبایی» انتخاب شده؟ چه عنوانی پیشنهاد می کنید؟	نویسنده چگونه با داستان کوچ پرستوها به وجود آفریدگاری توانا اشاره می کند؟ با استفاده از متن دلیل بیاورید.

نمونه پرسش‌های درک مطلب پایه ششم و سطح هر کدام

سطح درک متن	درس «پنجره‌های شناخت»	درس «رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس»
تمرکز و بازیابی اطلاعات صریح	کدام یک از واژه‌های «خود، خلق، خلقت، خالق» با هم هم‌خانواده‌اند؟	در لغت‌نامه دهخدا جلوی هر کلمه چه اطلاعاتی آمده است؟
استنباط مستقیم	به نظر گروه عمل، شخصیت هر کس چگونه نمایان می‌شود؟	ارزش و عظمت لغت‌نامه دهخدا را با چه کتابی برابر نهاده‌اند؟ چرا؟
تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات	از نظر نویسنده «تفکر»، «ایمان»، «اخلاق»، «علم» و «عمل» چه ارتباطی با هم دارند؟	دیدگاه نویسنده نسبت به دهخدا چیست؟ عبارتی از متن که این نظر را نشان دهد.
بررسی و ارزیابی محتوا، زبان و عناصر متنی	تصویر درس چه ارتباطی با عنوان درس دارد؟	مصراع‌های «درد عشقی کشیده‌ام که می‌پرس» و «رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس» به کدام دغدغه دهخدا و کارهای او اشاره دارند؟

نکته: پرسش‌هایی که «به نظر شما» دارند، یا عنوان پیشنهادی و دلیل‌آوری از متن می‌خواهند، واگرا و از سطح ارزیابی‌اند؛ پرسش «چرا» اگر پاسخش از سرنخ‌های متن درآید استنباط است و اگر داوری خود خواننده را بخواهد ارزیابی؛ پرسش از مکان، نام شخصیت یا عنوان درس، اطلاعات صریح است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ خواندن دو سطح دارد: روخوانی (درست و روان، سپس لحن و آهنگ) و درک متن.
- ✓ سطوح درک: اطلاعات صریح، استنباط مستقیم، تفسیر و تلفیق، بررسی و ارزیابی (ترکیب سطح ۲ و ۳).
- ✓ شماره‌گذاری رویدادهای به‌هم‌ریخته و مقایسه دو شخصیت، پرسش‌های سطح تفسیر و تلفیق‌اند.

از همین مبحث در آزمون‌های استخدامی ۵ سؤال

اسفند ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی آموزش و پرورش

۱ «تقویت تمرکز خوانداری درک- اطلاعات صریح متن- رسیدن به استنباط- تلفیق اطلاعات متن- تفسیر اطلاعات bzhik.ir متن» گام‌های کدام فرایند زبان‌آموزی هستند؟

- ۱ درک خوانداری
۲ گسترش دامنه واژگانی
۳ درست نویسی
۴ روان خوانی

✓ **گزینه ۱ صحیح است.** تمرکز، درک اطلاعات صریح، رسیدن به استنباط، تلفیق و تفسیر اطلاعات متن گام‌های فرایند درک خوانداری (درک متن، سطح دوم خواندن) در نام‌گذاری پیشین‌اند. روان‌خوانی به روخوانی مربوط است، گسترش دامنه واژگانی کار ویژه‌آموزی است و درست‌نویسی به نوشتن برمی‌گردد. **درنامه: ص ۳۵**

اسفند ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی آموزش و پرورش

۹ آموزگار قصد دارد برای پرورش مهارت درک مطلب دانش‌آموزان به طرح سؤالی واگرا بپردازد که اظهارنظر خلاقانه و آزاد دانش‌آموزان را تقویت کند، کدام مورد این هدف را محقق می‌کند؟

- ۱ با توجه به متن درس، دلایلی که به وجود آفریدگار توانا اشاره می‌کند چیست؟
۲ داستان در چه مکانی اتفاق افتاده است؟
۳ شخصیت اصلی داستان چه نام دارد؟
۴ عنوان درس چه بود؟

✓ **گزینه ۱ صحیح است.** پرسشی که دلیل‌آوری از متن درباره وجود آفریدگار توانا می‌خواهد، پرسش سطح بررسی و ارزیابی درس «کوچ پرستوها» است؛ واگراست و پاسخ‌های گوناگون و اظهارنظر آزاد را می‌پذیرد. پرسش از مکان داستان، نام شخصیت اصلی و عنوان درس، همگرا و از سطح اطلاعات صریح متن‌اند. **درنامه: ص ۳۶**

اردیبهشت ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی آموزش و پرورش

bzhik.ir

۴ در کتاب فارسی کدام یک از فعالیت‌های زیر برای تقویت درک مطلب در مهارت خواندن طراحی شده است؟

- ۱ درست و نادرست - واژه‌آموزی - دانش زبانی
۲ قصه‌گویی - هنر و سرگرمی - دانش زبانی
۳ درست و نادرست - قصه‌گویی - نگاه کن و بگو
۴ واژه‌آموزی - هنر و سرگرمی - نگاه کن و بگو

✓ گزینه ۱ صحیح است. فعالیت‌های درک متن در کتاب فارسی چهارم «درست و نادرست»، «درک و دریافت»، «واژه‌آموزی/ دانش زبانی» و «درک مطلب» اند. «قصه‌گویی»، «نمایش» و «نگاه کن و بگو» به گوش دادن و سخن گفتن مربوط اند و «هنر و سرگرمی» بخشی از کتاب نگارش است. تنها گروهی که همه اعضایش فعالیت درک متن‌اند: درست و نادرست، واژه‌آموزی، دانش زبانی.

درسنامه: ص ۳۶

اردیبهشت ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی آموزش و پرورش

bzhik.ir

۶ آموزگار جمله‌های یک داستان کوتاه را به صورت به هم ریخته به دانش‌آموز می‌دهد تا جمله‌ها را به ترتیب رویداد شماره‌گذاری کند. با این فعالیت معلم کدام گام از گام‌های فرایند درک متن را مورد سنجش قرار می‌دهد؟

- ۱ درک اطلاعات صریح متن
۲ رعایت لحن و آهنگ متن
۳ تفسیر اطلاعات متن
۴ تلفیق اطلاعات متن

✓ گزینه ۴ صحیح است. شماره‌گذاری جمله‌های به هم ریخته به ترتیب رویدادها بهترین نمونه سنجش «تلفیق اطلاعات متن» (سطح تفسیر و تلفیق ایده‌ها و اطلاعات) است، چون خواننده باید رخدادها را به خاطر بسپارد و کنار هم بگذارد. درک اطلاعات صریح فقط یافتن پاسخ آشکار متن است و رعایت لحن و آهنگ گام روخوانی است. در نام‌گذاری پیشین «تفسیر» سطح بالاتر و ترکیب استنباط و تلفیق بود، پس پاسخ «تلفیق اطلاعات متن» است.

درسنامه: ص ۳۵

اردیبهشت ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی آموزش و پرورش

bzhik.ir

۱۲ هدف از طرح سؤال توسط دانش‌آموز در فعالیت «درک مطلب» پایه چهارم چیست؟

- ۱ درک اطلاعات آشکار متن
۲ تفسیر اطلاعات
۳ اظهارنظر خلاقانه و آزاد دانش‌آموز
۴ رسیدن به استنباط

✓ گزینه ۳ صحیح است. در درک مطلب هر درس یک پرسش خالی گذاشته شده تا دانش‌آموز خودش از متن سؤال طرح کند. این کار روشی فراشناختی برای تقویت درک متن است و به او میدان اظهارنظر خلاقانه و آزاد می‌دهد. درک اطلاعات آشکار، استنباط و تفسیر سطوحی‌اند که پرسش‌های طرح‌شده کتاب می‌سنجند، نه هدف خالی گذاشتن یک پرسش.

درسنامه: ص ۳۶

۷ تست آخر فصل

سابقه: ۲ سؤال

واژه‌آموزی

واژه‌آموزی: بخشی که واژه‌های پایه دانش‌آموز را منظم و گسترده می‌کند؛ در پایه ششم با هدف گسترش دامنه واژگان و آشنایی با شیوه‌های واژه‌سازی فارسی معیار. پیامدش در درک خوانداری و شنیداری، سخن گفتن و نوشتن نمود می‌یابد. ترتیب ارائه: از آسان به دشوار و بر پایه بسامد فرایند واژه‌سازی. در پایه چهارم نخست با روابط معنایی، واژگان ذهنی دانش‌آموز طبقه‌بندی می‌شود؛ سپس فرایند «ترکیب» و در پایان فرایند «وندافزایی» پایه ساختن واژه تازه است. آموزش با ملاک معنایی است.

جدول واژه‌آموزی کتاب فارسی چهارم

درس	مهارت واژه‌آموزی	نمونه
اول	شمول معنایی	گل - میخک، سنبل، لاله
سوم	واژه‌های هم‌آوا	-
پنجم	اسم یا بن فعل + «نامه»	روزنامه، شناسنامه
هفتم	خود + بن فعل	خودخواه، خودبین
یازدهم	اسم + «ناپذیر»	وصف‌ناپذیر، تسخیرناپذیر
سیزدهم	اسم + میانوند + اسم	لبالب، دمامد
پانزدهم	اسم + پسوند «زار»	سبزه‌زار، چمن‌زار
هفدهم	بن فعل + پسوند «نده»	بیننده

◆ تعریف کلیدی

★ آزمون آموزگار اسفند ۱۴۰۲

جدول واژه‌آموزی کتاب فارسی ششم

درس	نام درس	مهارت واژه‌آموزی
دوم	پنجره‌های شناخت	واژه‌های هم‌خانواده
چهارم	داستان من و شما	نشانه جمع «ان»
نهم	رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس	واژه + نامه
دوازدهم	دوستی	کاربرد امروزی واژه‌ها
پانزدهم	میوه هنر	واژه‌سازی و واژه‌های کوتاه‌شده
شانزدهم	آداب مطالعه	واژه + خوان/ خوانی

نکته: «+ نامه» در هر دو پایه هست: درس پنجم چهارم (اسم یا بن فعل + نامه) و درس نهم ششم (واژه + نامه). «هم‌آوا» در چهارم است و «هم‌خانواده» در ششم.

★ نکات مهم این مبحث

- ✔ ترتیب واژه‌آموزی چهارم: روابط معنایی، سپس ترکیب، در پایان وندافزایی؛ از آسان به دشوار.
- ✔ درس اول چهارم شمول معنایی است و درس پانزدهم اسم + «زار» (سبزه‌زار).
- ✔ ششم: هم‌خانواده، نشانه جمع «ان»، واژه + نامه، کاربرد امروزی، کوتاه‌شده، واژه + خوان.

از همین مبحث در آزمون‌های استخدامی

اسفند ۱۴۰۲

۳ آموزگار پایه چهارم، دانش‌آموزان را گروه‌بندی کرد و کارتهایی را بین آن‌ها توزیع نمود تا نمودارها را مانند شکل کامل کنند، معلم با این فعالیت، کدام مهارت دانش‌آموزان را بیشتر تقویت کرده است؟

- ۱ روان‌خوانی ۲ درک مطلب ۳ واژه‌آموزی ۴ املانویسی

✓ **گزینه ۳ صحیح است.** 💡 کامل کردن نمودارهای درختی با کارتها (یک واژه عام بالا و چند واژه خاص زیر آن) تمرین رابطه شمول معنایی است که مهارت واژه‌آموزی درس اول فارسی چهارم است. این فعالیت واژگان ذهنی دانش‌آموز را طبقه‌بندی می‌کند و به روان‌خوانی، درک مطلب یا املانویسی مربوط نیست. **درسنامه: ص ۳۹**

اردیبهشت ۱۴۰۲

آموزگاری در کلاس درس می‌خواهد کلمه سبزه‌زار را آموزش دهد. هدف وی آموزش کدام مورد است؟

- ۱ مضاف الیه ۲ کلمات هم آوا ۳ شبیه ۴ وند افزایی

✔ **گزینه ۴ صحیح است.** 💡 «سبزه‌زار» از اسم «سبزه» و پسوند «زار» ساخته شده و در جدول واژه‌آموزی فارسی چهارم مهارت درس پانزدهم (اسم + پسوند «زار») است؛ ساختن واژه با پسوند همان وندافزایی است. مضاف‌الیه، هم‌آوایی و تشبیه ربطی به ساخت این واژه ندارند. **درسنامه: ص ۳۸**

دانش زبانی و دانش ادبی سابقه: ۴ سؤال ۸ تست آخر فصل

دانش زبانی در پایه چهارم: هدف مطالب «بیاموز و بگو» آشنایی با اجزای جمله است؛ دانش‌آموز می‌آموزد جمله را به اجزایش خرد کند و همین درک خوانداری و شنیداری را تقویت می‌کند. این آشنایی در فارسی سوم غیرمستقیم و کوتاه آغاز شد و در فارسی چهارم گسترده‌تر آمده است.

پایان نمونه رایگان

بقیه اش در فایل کامل است

در این نمونه ۸ صفحه از ۴۷۳ صفحه را دیدید.

۱۹

فصل درسنامه

۳

آزمون ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۴ با اصل سؤال

۱۳۹۳

تست با پاسخ تشریحی

۴۷۳

صفحه

فایل کامل، فصل به فصل

فصل	عنوان	تست آخر فصل	از صفحه
۱	اصول، مبانی، رویکرد و اهداف	۸۸	۶
۲	ساختار کتابها و مهارت‌های زبانی	۷۵	۳۲
۳	روش تدریس، ارزشیابی، چندپایه	۹۷	۶۰
۴	کودک و سوادآموزی	۴۲	۸۹
۵	مهارت‌های زبانی و فرازبانی	۵۸	۱۰۷
۶	نارساخوانی، املا و رسم‌الخط	۵۳	۱۲۹
۷	ادبیات کودک	۴۷	۱۵۰
۸	اول: ساختار کتابها	۸۴	۱۶۷
۹	اول: نقشه‌های گنج	۴۹	۱۹۵
۱۰	اول: نشانه‌های ۱ (بخش یک)	۶۵	۲۱۴
۱۱	اول: نشانه‌های ۱ و ۲	۵۶	۲۳۵
۱۲	چهارم: ستایش و آفرینش	۵۹	۲۵۴
۱۳	چهارم: دانایی و هوشیاری	۵۱	۲۷۵
۱۴	چهارم: ایران من و فرهنگ بومی	۵۲	۲۹۳
۱۵	چهارم: نام‌آوران و راه زندگی	۷۶	۳۱۰
۱۶	چهارم: علم و عمل	۴۴	۳۳۵
۱۷	ششم: آفرینش و دانایی	۹۹	۳۵۰
۱۸	ششم: ایران من و نام‌آوران	۱۰۲	۳۷۷
۱۹	ششم: راه زندگی و علم و عمل	۱۰۹	۴۰۶
جمع		۱۳۰۶	

✓ جدول بودجه‌بندی اختصاصی بژیک (از هر فصل در هر یک از ۳ آزمون چند سؤال آمده) فقط داخل فایل کامل است و در نمونه‌ها نیامده.

✓ زیر پاسخ هر تست نوشته شده مطلبش در کدام صفحه درسنامه است.

✓ ۳ آزمون جامع ۱۵ سؤالی با سؤال‌هایی که در تست فصل‌ها نیامده‌اند؛ ویرایش‌های بعدی برای خریداران رایگان است.

دانلود فایل کامل pdf از بژیک

دانلود جزوه و سوالات فارسی ابتدایی آموزگار ۱۴۰۵ با نمونه رایگان pdf

bzhik.ir

